

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Nagy József Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Iparkamara u. 4. II/15.; ügyintéző: Dr. Nagy József ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperes által -, a Dr. Virágh Ügyvédi Iroda (4024 Debrecen, Petőfi tér 19. I/3.; ügyintéző: Dr. Virágh Attila ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen szavatossági igény megfizetése iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. május 13. napján meghozott 5.G.40.212/2007/46. számú ítélete ellen, a felperes által 47. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az állami adóhatóság felhívásában megjelölt módon, határidőben és számlaszámra 900 000 (Kilencszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 2009. május 13-án meghozott 46. sorszámú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1 000 000 Ft perköltséget, valamint az állami adóhatóság felhívására 900 000 Ft eljárási illetéket. A határozatának indokolása szerint a felperes a keresetében a Ptk. 305. §-a és a 306. § (1) bekezdésének b) pontja alapján 45 720 000 Ft árleszállítás és annak 2007. szeptember 13. napjától járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti mértékű késedelmi kamatai, valamint a perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest, arra hivatkozással, hogy az alperes a felek között létrejött építési, szerelési szerződést hiányosan és hibásan teljesítette.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperesnek a perköltségében való marasztalását kérte. Elsődlegesen azt állította, hogy a kötelezettségeit szerződésszerűen teljesítette, ugyanakkor másodlagosan beszámítási kifogást is előterjesztett, arra hivatkozással, hogy a szerződés tárgyát meghaladóan 19 100 000 Ft értékű pótmunkát végzett, valamint a még ki nem fizetett 56 400 000 Ft vállalkozói díjának a felperes követelésébe való beszámítását kérte. Indítványozta továbbá a per tárgyalásának felfüggesztését a Vám- és Pénzügyőrség által folytatott nyomozati eljárás, illetve a büntető eljárás jogerős befejezéséig.

Az elsőfokú bíróság a határozatában tényként állapította meg, hogy az alperes a per folyamán, 2008. július 14. kezdő nappal felszámolási eljárás alá került, amely eljárás 2009. április 23-án egyezségkötéssel, tehát az alperes „fennmaradásával” zárult. A felszámolási eljárásban azonban a felperes hitelezőként nem lépett fel, így a perbeli (pénz)követelése érvényesítését „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló, 1991. évi XL. törvény

(Cstv.) 28.§ (1) és (2) bekezdésének f) pontja, a 37.§ (1) és (3), a 38.§ (2) és a 41.§ (1) bekezdései kizárták. A felperes perbeli követelése ugyanis a per során a Ptk. 204.§ (1) bekezdésének c) pontja alá eső természetes kötelemmé (*naturalis obligatio*) vált, amelynek bírósági úton történő érvényesítése kizárt. Az elsőfokú bíróság a felek szakértői bizonyítás kiegészítésére irányuló indítványát arra hivatkozással mellőzte, hogy az alaptalan felperesi kereset folytán nem volt szükség az alperes hibás, illetve hiányos teljesítésének és az alperes által a felperesi követelésbe beszámítani kért követelések alaposságának további tisztázására, továbbá nem volt indokolt a per tárgyalásának felfüggesztése sem.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak az eljárás folytatására való utasítását kérte. Állította, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott Cstv. 38.§ (2) bekezdése kizárólag a pénzkövetelés érvényesítése céljából indult perek esetére írja elő a hitelezőnek a felszámolóhoz való külön bejelentési kötelezettséget. Álláspontja szerint azonban a jelen per tárgya nem pénzkövetelés, hanem a Ptk. 305.§-án, mint jogi alapon nyugvó szavatossági igény. A felperes ugyanis a keresetében a hibás teljesítés tényének, illetve az alperes azon alapuló szavatossági felelőssége fennállásának megállapítását és annak következtében az alperesnek a Ptk. 306.§-a szerint történő marasztalását kérte.

Az alperes a fellebbezésre nem tett észrevételt.

A fellebbezés nem alapos.

A peres felek a másodfokú eljárás során tárgyalás tartását nem kérték. Ezért az ítélőtábla a felperes fellebbezését a Pp. 256/A.§ (4) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el, figyelemmel a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f) pontjában írtakra.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és annak alapján az irányadó jogszabályok helyes értelmezésével és alkalmazásával helytálló jogi következtetésekre jutott. Az elsőfokú bíróság a megalapozott döntését kellő részletességgel meg is indokolta, amely lényeges kiegészítésre nem szorul. A felperes fellebbezési érvelésével összefüggésben azonban az ítélőtábla szükségesnek látja kiemelni a következőket:

A perben az eldöntendő egyik lényeges kérdés az volt, hogy a felperes által érvényesített szavatossági igény a Ptk. szerinti vagyoni követelésnek minősül-e. E kérdéssel összefüggésben a Debreceni Ítélőtábla rámutat arra, hogy vagyoni jogi pernek kell minősíteni azt a pert, amelyben a pertárgy értéke a perben érvényesített igény alapján pénzösszegben meghatározható. A per vagyoni jogi természetén pedig az a körülmény sem változtat, ha más, nem vagyoni jogi igényt is érvényesítenek a perben. A következetesen érvényesülő bírósági gyakorlat szerint a Ptk. 306.§-ában szabályozott szavatossági jogok közül a hiba természetbeni kijavítása nem, a kijavítás számszerűsített költsége és a hibás teljesítéssel összefüggő áruszállítás iránti igények azonban pénzfizetés iránti követelésnek minősülnek (BH1994.381.;BDT2008.1872). A jelen perben nem volt vitás, hogy a felek a pert megelőzően, tehát peren kívül a hibák és hiányosságok javításában és pótlásában állapodtak meg. Az ennek sikertelensége folytán indult perben azonban a felperes az elsőfokú bírósághoz 2007. december 22-én benyújtott keresetében már csak és kifejezetten áruszállítást kért, 45 720 000 Ft összegben jelölve meg a szavatossági

igényét, amelyet később az elsőfokú eljárás során nem módosított. A fellebbezésében ezért alappal nem hivatkozhatott arra, hogy a keresetében kijavítást kért, amelyet, mint nem pénzben kifejezett (kifejezhető) követelést az alperes ellen folyamatban volt felszámolási eljárásban külön nem kellett bejelentenie.

A fent írtakból következően az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást akként, hogy a felperes pénzben kifejezett, árleszállítás iránti követelését olyan pénzkövetelésnek kellett tekinteni, amelyet a felperesnek a per folyamatban léte alatt indult és befejezett felszámolási eljárásban az alperes felszámolójához be kellett volna jelentenie.

A felperes keresetében megjelölt hibás teljesítésből eredő igény, mint polgári jogi igény érvényesítésére ugyan - általános szabályként - a Ptk. és a Pp. szabályai az irányadók, abban az esetben azonban, ha az a gazdálkodó szervezet, amely ellen a felperes pénzkövetelését érvényesíti, felszámolás alá kerül, az igény érvényesítésére vonatkozóan alkalmazni kell a többször módosított Cstv. speciális rendelkezéseit is. A Cstv. 3. § (1) bekezdésének c) pontja szerint a felszámolás kezdő időpontja után az tekinthető a felszámolási eljárásban hitelezőnek, akinek az adóssal szemben pénz vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van és azt a felszámoló nyilvántartásba vette.

A felszámolás kezdő időpontja után a Cstv. 38.§ (3) bekezdésében foglaltak alapján a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni. A Cstv. 38.§ (3) bekezdésének szövegét az 1997. évi XXVII. törvény módosította akként, hogy a felszámolási eljárásban történő igényérvényesítés körét csak a vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelésre szűkítette, a vagyonnal kapcsolatos - tehát bármilyen - követelés helyett. Ezért a módosítást követően az általános hatáskörű bíróság előtt érvényesíthetők a nem pénz fizetésére irányuló (pl. ingó kiadására, kijavításra kötelezés iránti), vagyonnal kapcsolatos igények.

A perben nem volt vitás, hogy az alperes a keresetlevél benyújtását követően felszámolás alá került és erről a felperes is tudomással bírt. Ezt bizonyítja a felperesnek az elsőfokú bírósághoz 2008. október 1-jén érkezett beadványa, a felszámolóbiztos 2008. október 15-én keltezett tájékoztatása arról, hogy az adós felszámolási eljárásában egyezségkötés várható (amely beadványt az elsőfokú bíróság a felperes jogi képviselője részére is megküldött); továbbá a 26. sorszámú jegyzőkönyv, amelyben az eljáró bíró rögzítette, hogy az alperes 2008. július 14-i kezdő nappal felszámolási eljárás alatt áll, felszámolója az ÁFI Zrt.

A Cstv. 38. §-ának (2) bekezdése egyértelműen rendelkezik arról, hogy a pénzkövetelés érvényesítése céljából a felszámolás kezdő időpontja előtt indított

- peres - eljárás a hitelezőt nem mentesíti a Cstv. 28. § (2) bekezdésének f) pontjában és a 46. § (7) bekezdésében foglalt kötelezettségek teljesítése - tehát a hitelezői igényének határidőben a felszámolóhoz történő bejelentése, a nyilvántartásba vételi díj befizetése és annak a felszámoló felé történő igazolása - alól. Ha pedig a hitelező az egy éves igénybejelentési határidőt elmulasztja, az a Cstv. 37. § (3) bekezdése alapján jogvesztéssel jár, amint azt az ítéletében az elsőfokú bíróság is helytállóan megállapította. A hitelezői követelések bejelentésére nyitva álló határidők ugyanis olyan eljárás indítási határidők, amelyek során a hitelező az alanyi (anyagi) jogát érvényesíti, tehát anyagi jogi határidőknek minősülnek. A jogvesztésnek pedig az a következménye, hogy a korábbi

jogosultnak nem csupán az igény érvényesítésére, kikényszerítésére szűnik meg a lehetősége, hanem megszűnik, elenyészik maga az igény is. Tény, hogy a jelen perben az alperes felszámolásának közzétételétől (2008. július 14-től) kezdődően a felszámolási eljárás egyezségkötéssel történt jogerős befejezéséig a Cstv. 37.§ (3) bekezdésében meghatározott egy éves jogvesztő határidő még nem telt el, mivel a felszámolási egyezséget jóváhagyó végzés 2009. április 23-án emelkedett jogerőre.

A Cstv. 41. § (1) bekezdésének második mondata azonban azt a további speciális rendelkezést tartalmazza, hogy mindazok, akik a felszámolási eljárásba hitelezőként nem jelentkeztek be egyezségkötés esetén az eljárás befejezését követően követelésüket az adóssal szemben nem érvényesíthetik. Az ilyen jogosultak követelése tehát akkor is természetes kötelemmé válik, ha a felszámolás kezdő időpontjától számított egy éves (a Cstv. 37.§ (3) bekezdése szerinti) jogvesztő határidő még nem járt le. A Ptk. 204. § (1) bekezdésének c) pontja pedig akként rendelkezik, hogy bírósági úton nem lehet érvényesíteni azokat a követeléseket, amelyek állami szerv útján való érvényesítését jogszabály kizárja. Bírói úton tehát akkor sem kényszeríthető ki a gazdálkodó szervezet ellen indult felszámolási eljárásában a felszámolónak bejelenteni elmulasztott pénzkövetelés, ha utóbb a felszámolási eljárás (bármikor) egyezségkötéssel, tehát az adós jogutód nélküli megszüntetése nélkül fejeződik be. Annak ugyan nincs akadálya, hogy a (volt) adós gazdálkodó szervezet maga, vagy annak tagja az ilyen hitelezők követelését (is) kielégítse, bírói úton azonban ilyen esetben a teljesítés már nem kényszeríthető ki.

A bíróság ugyanis a keresetet nem csak akkor utasíthatja el (érdemi döntéssel, a keresetösségi jog hiánya miatt), ha a felperest az érvényesített jog már a kereset benyújtásakor sem illette meg (és nem álltak fenn a Pp. 130.§ (1) bekezdésének g) pontjában írt feltételek), hanem akkor is, ha a felperes keresetösségi joga, jogszabály rendelkezése folytán, a per folyamán szűnt meg, amint az a perbeli esetben is történt. A pernek a Pp. 157.§ a) pontja és a Pp. 130.§ (1) bekezdésének g) pontja szerinti megszüntetéséről pedig bírói úton nem érvényesíthető követelés esetében akkor kell a bíróságnak rendelkeznie, ha a követelés már annak előterjesztésekor a Ptk. 204.§ (1) bekezdése szerint minősítendő követelés volt (BH.2002.108.; BDT.2008/1881.; EBH.2009/2/2063.).

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a fent írtakból következően, atekintetben is, hogy a felperes elutasítandó követelésébe beszámítani kívánt alperesi követeléseket a továbbiakban szükségtelen volt vizsgálnia, valamint arra vonatkozóan is, hogy a per tárgyalásának felfüggesztése sem volt indokolt.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen volt. Ezért a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján maga köteles viselni az ügyvédi munkadíjból eredő saját másodfokú perköltségét, valamint köteles megfizetni az államnak „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74.§ (3) bekezdése szerint alkalmazott, „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” tárgyú 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése és a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, a felperes a keresettel érvényesített igénye alapulvételével, az Itv. 46.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján számított, feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket is.

Az alperesnek pedig a másodfokú eljárás során (igazolt) költsége nem merült fel, ezért arról az ítéletábrlának határoznia nem kellett.

Debrecen, 2010. június 29.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Drexlerné Dr. Karcub Edit sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

-kiadó-